

leerd, 'een colonial power in de ergste zin die men aan dat woord pleegt te geven'.

Hun beider advies werd verder in zoverre opgevolgd dat in Londen en Washington werd gepolst hoe men daar stond tegenover de mogelijkheid dat Nederland militair zou ingrijpen. De resultaten waren niet bemoedigend. In Londen deed Bevin weten dat de Britse regering die mogelijkheid 'with horror' onder ogen zag¹ en het *State Department* liet de Amerikaanse ambassadeur in Den Haag uitdrukking geven aan zijn 'concern over the suggestion of an ultimatum accompanied with sanctions.'² Daarmee stond vast dat Nederland, ging het toch tot dat militaire ingrijpen over, hoogstwaarschijnlijk Groot-Brittannië en de Verenigde Staten tegenover zich zou vinden.

★

Het Republikeinse antwoord werd op 8 juni, twee dagen dus vóór de rode, ontvangen. Het was een ontwijkend stuk, d.w.z. het *leek* of de Republiek in beginsel met de vorming van een federale regering en met samenwerking op economisch en militair gebied akkoord ging maar alle duidelijkheid ontbrak, er waren allerlei beperkende voorwaarden opgesomd, de vorming van een gemeenschappelijke gendarmerie en het opgeven van de eigen buitenlandse betrekkingen werden onder verwijzing naar de soevereiniteit van de Republiek resoluut afgewezen en er werden enkele eigen eisen gesteld (die wij straks zullen vermelden). Daar kwam bij dat op de 11de bekend werd dat de Republiek zich door Egypte *de jure* had laten erkennen en dat Agoes Salim die dat in Cairo had bewerkstelligd, andere Arabische staten zou gaan bezoeken om eenzelfde erkenning te verkrijgen. Sterker nog: de *Nefis* onderschepte twee telegrammen uit Djokjakarta, één gericht aan de Republikeinse delegatie in Batavia, één aan de vertegenwoordiger van de Republiek op Oost-Sumatra, die inhielden dat het op 8 juni gegeven antwoord, zo noteerde Schermerhorn, 'om internationale redenen weliswaar bevestigend luidt maar dat de bedoeling een afwijzing is. Zoiets is toch wel schokkend', vond hij.³

¹ Brief, 4 juni 1947, van Michiels aan van Boetzelaer (a.v., p. 217 e.v.). ² Verklaring d.d. 6 juni 1947 (a.v., p. 246). ³ *Het dagboek van Schermerhorn*, p. 605 (13 juni 1947).